

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserti: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserti petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicni petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročitih od 11 objav naprej. — Insertni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritiščno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in sedenstno frankovano.

Rokopisov se ne vrata.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji navadne dni 1/2 D, nedelje 1 D

v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1 25 D

Polština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	D 90—	celoletno	D 156—
polletno	45—	polletno	78—
3 mesečno	22 50	3 mesečno	39—
1	7 50	1	13—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Miroslav Malovrh.

Včeraj popoldne ob 4. se je zaključilo burno in pestro življenje enega izmed najsposobnejših in nekdanjih najplodnejših slovenskih novinarjev. Umrl je mož, ki se je boril tri desetletja s peresom in z uma svetlim mečem za svobodo in napredek slovenskega naroda. Boril se je ves čas iz najslovesnejše priprave predvsem proti nemstvu, nemškutarstvu, avstrijskemu birokratizmu in slovenskemu klerikalizmu, ki je stvarno temperamentnost, ki je čisto ni izbirala orožja. Vedno je stal na najbolj vidnem mestu, sprejemal nešteto udarcev od leve in desne, a kakor zvest vojščak ne vztraja do skrajnosti nesebično, ne išče zase niti slave, niti plačila. Bil je rojen bojevnik, ki mu je bil boj stajal za njim, ki so z njim istih načel: zavedal, da je on samo odmev ogromne množice, glasnik duš in glav vseh slovenskih svobodomislecev ter neizprosni sovražnikov nemško - madžarsko avstrijske nasilnosti in slovenske reakcije. Bil je junak peresa, požrtvovalnega do poslednje misli, vdanega stranki in listu do svoje duševne in telesne izčrpanosti. Pokojnik ni bil novinar obrtnik, ki menja svojo službo in svoje prepričanje; bil je dosleden in značajan politik, ki ni nikdar kolebal v svojem prepričanju, nego je ostal zvest načelom svoje prve mladosti do poslednje poteze svojega peresa.

V zgodovini političnega življenja slovenskega naroda je doba Malovrhovega časnikarstva delovanja najburnejša, in boi tekem te dobe je bil najsposobnejši. Odkar smo postali svobodni ter smo del lastne države, se je obzorje slovenskega žurnalstva razširilo tako razširilo ter so se metode slovenskega časnikarstva temeljito izpremenile. Miroslav Malovrh je vstopil med slovenske novinarje leta 1880, ter izstopil z novim letom 1918. Slučajno se torej z njegovim odstopom krivi tudi začetek nove dobe v zgodovini našega naroda.

Pokojnik je bil rojen 17. oktobra 1861, v Ljubljani kot sin računskega uradnika Južne železnice. Dopršil je ljubljansko realno ter se nato posvetil slavistiki. Študiral je najprej v Gradcu, kasneje v Zagrebu

ter že kot akademik poročal v »Ljubljanskem Zvonu« o slavističnih delih ter pisal o naši književnosti za nemške liste. Nekaj let je živel tudi na Dunaju ter se zanimal za vse kulturne pojave. Toda beda ga je prišla, da je končno študije opustil, prevzel urejevanje »Dolenjskih Novic«, a kmalu je odšel v Trst, časnikaril tudi tam ter končno po raznih neizgovarjanih zavetih v odvetniški pisarni dr. Ivana Tavčarja. Njegov šef je takoj opazil njegov izrazit časnikarski talent ter ga je poslal v redakcijo »Slov. Naroda«. V šoli Ivana Železnikarja, dr. Ivana Tavčarja in dr. Danila Matarona se je razvil pokojnik v časnikarja, ki ga mu v tisti dobi ni bilo para. Kmalu je prevzel glavno uredništvo »Slov. Naroda«, pisal dan na dan uvodnike, vse polemiziral, kritike, podlistke ter končno celo razne povesti in romane.

Pokojnik je imel namreč neoporečen leposlovni dar, ki pa ga je spričo dnevnega časnikarjenja žal zametil. Že l. 1880. je izdal v Novem Mestu pri Kraju svoje »Pesmi«. Nato je prevajal za sloven, gledališče različne igre, tako n. pr. Trifkovičeve srbske šaloigre: »Francosko-pruska vojska«, »Šolski nadzornik« in druge; prevzel in za naše tedanje gledališke razmere prav dobro priredil Shakespearov »Othello« ter komedijo »Kako se krote ženske«. Za »Slovenski Narod« je prevzel iz italijanskega, francoskega in ruskega jezika nešteto povesti in novel ter med drugim tudi Turgenjeva roman »Nov«.

Pod psevdonimi: Franc Remec, Lipič, Franjo in Zvonimir Sepetavec pa je spisal za podlistke »Slovenskega Naroda« več izvirnih povesti in majhnih romanov večinoma zgodovinske vsebine, humorističnega ali jedko satiričnega značaja. Teh svojih del, ki so izšla v ponatisku, niti sam ni smatral za umotvoro, nego le za prijetno ljudsko čtivo, ki naj bi med čitatelji širilo svobodomiselne in odločno protiklerikalne ideje, ter hkratu dvigalo narodno zavest in podžigalo v slov. ljudstvu odpor proti naklepom sovražnikov. Marsikaj v njegovih spisih je posne-

to po tujih vzorih, toda njegovi spisi so dosegali v polni meri svoj plemeniti namen ter se njegove knjige še danes rade čitajo, ne da bi čitatelji vedeli, da je njih avtor Miroslav Malovrh. Izmed teh njegovih spisov navajamo: »Kralj Matjaž«, zgodovinska povest; »Ljubezen Končanove Klare«, zgodovinski roman; »Opatov praporščak«, zgodovinska povest; »Skušnjave Tomaža Krmežljavčeka«, šaljiva povest; »V študentovskih ulicah«, ljubljanska povest; »Zadnji rodovine Benalija«, zgodovinska povest; »Zaljubljeni kapucine«, vesela povest iz ljubljanske preteklosti; »Premaganci«, zgodovinska povest; »Strahovalci dveh kron«, zgodovinska povest v dveh delih; »Ljubezen in junaštva strahopetnega praporščaka«, »Pod novim orlom«, »Na Devinskih skalih«, zgodovinska povest in »Koristik«, Neregledna vrsta njegovih povesti, ki so izšle v našem podlistku, pa doslej še ni ponatisnjena.

Hkratu z urejanjem »Slovenskega Naroda« je nekaj let urejal tudi »Ljubljanske Novice« ter »Rodoljuba«. Bil je ustanovnik »Društva slovenskih književnikov in časnikarjev«, ki se je pozneje preobrazilo v »Društvo slov. časnikarjev«. Temu društvu je bil pokojnik več let agilen predsednik. Dalje je ustanovil in tudi sam vodil »Narodno založbo« ter je založil več izvirnih del slovenskih pisateljev.

Pokojnik je obvladoval popolnoma italijanski, francoski, ruski, srbohrvatski, seveda tudi nemški in končno angleški jezik. Bil je mož širokega duševnega obzorja in temeljite izobrazbe; v družbi je bil priljubljen zaradi svojega neusahljivega humorja in kavstične satiričnosti. Strasten v svojem sovražstvu in neizbirčen v svojih sredstvih, s katerimi je hotel poraziti svoje nasprotnike, je bil v svojem jedru vendar le resnično blag in plemenit mož. Veliko je žrtvoval za narodne svrhe ter je bil do svojih najboljših sorodnikov naravnost vzorno radodaren. Fanatizem v vsakem oziru je bil značilen za njegov značaj: fanatičen rodoljub, fanatičen naprednjak, fanatičen protiklerikalec, fanatičen delavec, fanatičen prijatelj in sovražnik! Njegovo življenje je bilo polno gorja, borb in ponižanj, a tudi polno nesebičnega dela in uspehov, ki mu ohranijo simpatičen spomin.

Z Miroslavom Malovrhom je legel v grob eden najsposobnejših slovenskih žurnalstov. Mož širokega obzorja, ki je obvladoval italijanski in francoski jezik, poznal vso svetovno literaturo, bil do dobra vešč tudi ruščine in češčine, mož, ki je imel kakor malokdo v oblasti pero, je bil kakor predestiniran, da stoni na čelo lista, čigar pojav v naši javnosti znači popoln prevrat v takratni konservativni slovenski politiki. V osemdesetih letih preteklega stoletja, ko je Malovrh prevzel vodstvo našega lista, je stopala v ospredje narodna ideja, očistična vsake prilike. Absolutna narodnost, to je bilo takrat geslo, program slovenske inteligence, katere glasilo je bil »Slovenski Narod«. Uveljavljanje tega programa, ki je pomenjalo popoln prelom s starimi slovenskimi tradicijami, je naravno povzročilo ljut odpor v vseh konservativnih krogih, ki so zrl v ideji absolutne narodnosti svojega največjega sovražnika. Videč, da si ta ideja zmagovito pridobiva tla v slovenskem narodu, so jo proglasili za pogansko, ki nasprotuje naukum katoliške cerkve. Tako se je iz prvotnega pokreta za osamosvojitve, za uveljavljanje narodne ideje razvila v devetdesetih letih ljuta kulturna borba, ki je divjala v slovenskem laičnem življenju brez presledka do trenutka, ko je svetovna vojna zadušila med nami vsako politično življenje.

V tej borbi je bil Malovrh med prvimi bojovníki. Z neizprosno doslednostjo, fanatizmom, ki je lasten samo onim, ki so v dno duše prepričani, da so njihove ideje absolutno prave in resilne, je vodil ta boj neumorno in brezobzirno, ne strahše se nobenih neuspehov. Nikdar ni klonil, nikdar mu ni vpadel pozum, ker je bil uverjen, da ob koncu koncev vendarle morajo zmagati njegove ideje vkljub temu, da je reakcija podpirala avstrijska vlada z vsem svojim uradnim aparatom.

Povsem naravno je, da se je v to borbo na nož, ki je trajala brez prestanka decenije, tako uživel, da mu je ta borba postala sčasoma nekam življenjski cilj.

Zato se ni čuditi, da je v njem našel slovenski in jugoslovanski pokret, ki je začetkom tega stoletja nastopil svojo zmagovito pot med nami, pač polno razumevanje, ne pa tiste oduševljenosti in tistega fanatičnega priznavanja, kakor ga je v njem vzbujala narodna in napredna ideja.

V tem oziru je izzvala v njegovi duši temeljit preokret balkanska vojna. Uspehi srbske vojske, njeno junaštvo je napravilo nanj tako močan vtis, da je jel v trdnem prepričanju verovati v končno zmago jugoslovanskih in slovanskih idealov. V tem prepričanju ga je svetovna vojna samo utrjevala. Ko je vojna izbruhnila, ni niti za hip dvomil, da bi končno ne zmagala pravična stvar male Srbije. V tem uverjenju ga niso mogli omajati niti prvi neuspehi na bojiščih. Ko so stali Nemci globoko v Franciji in Rusiji, ko se je pri nas najbolj prepričanih vernikov lotevalo malodušje, je bil Malovrh med onimi, ki so, sicer okroženi z avstrijskimi birči, nevtrajno napovedovali in prorokovali prihod in vzhod naše svobode.

Se je zrl naše vstajenje, ta triumf našega narodnega pokreta, ali se je zavedal, da je bilo s tem kronano njegovo delo, ki je bilo započeto takrat, ko je bila v »Slovenskem Narodu« proglašena teza o absolutni narodnosti in kasneje o jugoslovanski ideji?

Gospodarska konferenca v Beogradu.

— Beograd, 8. marca. (Izv.) Kakor se sedaj iz uradnih krogov doznavajo, dospe romunska delegacija šele v četrtek popoldne v Beograd. Te dni so imele ostale delegacije češkoslovaška, poljska in jugoslovanska sestanke, na katerih so bili razgovori o pripravah za konferenco. Predsedniki delegacij in sicer češkoslovaški poslanik g. Kalina, poljski poslanik g. Okenski in romunski poslanik g. Emandi so včeraj dali časa konferenci z zunanjim ministrom dr. Niščicem. Češka delegacija je bila sprejeta tudi od ministrskega predsednika g. Pašica. Danes se nadaljujejo preliminarne seje. Kakor je v znanjem ministru odredjeno, bo na konferenci veljal za razpravni jezik francoski. V francoski se bodo vodili tudi zapisniki in izdajali kratki komunikati o poteku razprav.

— Beograd, 8. marca. (Izv.) Jugoslovanska delegacija za konferenco strokovnjakov male antante in Poljske je pomožena še s temile člani: dr. Vladimir Pevec, kot zastopnik zagrebške Trgovskoobrtne zbornice, g. Hadžija, podpravitelj Prve hrvatske štedionice, in g. Bersarović, tajnik sarajevske Trgovskoobrtne zbornice.

Zdravljenje kirurškične tuberkuloze.

Napisal primarij dr. Fr. Derganc.)

V lečenju kirurškične tuberkuloze, to se pravi tuberkuloznega obolenja kosti, sklepov, bezgavk in kože, se je izvršila v zadnjih letih tako temeljito revolucija, da zasluži pozornost tudi širšega občinstva.

Že pred svetovno vojno 1914 je bila tuberkuloza najpogubnejša narodna bolezen in je tvorila največjo nevarnost za državo z ozirom na delovno in bojno uspešnost, a higijske in gospodarske posledice ravno kar prestane konflagracije so naravnost usodno povzročile razširjenost tuberkuloze. Zato pa so vse države z zdravim instinktom takoj uvažile to stalno nevarnost in ustanovile centralna društva proti tuberkulozi, koja so se predlaski (1920) v Parizu združila v »Internacionalno udruženje proti tuberkulozi«.

Pa tudi v medicinskem mišljenju občinstva je stopila tuberkuloza v srednje zanimanja in vsakogar se je podelila v zdravstvenem oziru samo ena stvar: Kako se obvarujemo spolne bolezni — tuberkuloze? In zdravnik, čuvši narodnega zdravja, so osredotočili svojo narodstveno pozornost in vse znan-

stveni aparat v boju proti tuberkulozi, eksaktnemu spoznanju patogenoze, preprečenju infekcije in izločenju izvršne infekcije.

Velika nesreča je pljučna tuberkuloza, a ima vsaj toliko dobrega, da bolnik sam vstaja iz postelje in sam hodi na predpisane izprehode v solnce in čisti zrak. Ali kak rezež, kako breme za družino je bolnik s tuberkulozo! Kost ali sklepa! Tuberkulozno gnitje kosti ali sklepa mu povzroča take bolečine, da se sam niti premakniti ne more, da je prikojan na posteljo kakor v živ grob, da je celo v najnujnejših zadevah odvisen od postrežbe domačinov. Zato ni čudno, da so zdravniki že od nekdaj posevali temu trpljenju bolnikov in družin posebno pažnjo ter izrebrali najboljše sile razuma in iznajdljivosti v naporu, kako bi našli uspešno zdravlilo ali vsaj izdatno olajšavo kirurškične jetike.*)

Že stari zdravniki so poznali nalezljivost jetike. A šele l. 1882 je dokazal Nemec Robert Koch, da povzroča tuberkulozo samo — tuberkulna bacila. Le na tistem mestu človeškega telesa (pljuča, kost, bezgavka) se razvije tuberkuloza, kjer se je vznezdil tuberkulni bacil in začel bohotiti, izločevati svoj strun (toksin). To spoznanje je dalo zdravniškemu mišljenju in pripravljanju pravo smer, da napori ves boj proti glavnemu povzročitelju.

*) Beseda jetika, jektika prihaja iz grščine = hektike (nosos).

telju, tuberkulnemu bacilu. Tisti hip zatremo tuberkulozo in jo za vedno spravimo s sveta, ko se nam posreči, uničiti vse tuberkulne bacile v človeškem telesu in izven njega. Protituberkulozni boj se bje torej v dveh smereh: 1. profilaktična higijena uničuje zalego bacilov zunaj telesa in preprečuje tako infekcijo (okuženje); 2. zdravnik zasleduje tiste bacile, ki so se naselili v telesu in povzročili jetično obolenje.

Da se nam v celnem obsegu odpre umevanje te vodilne resnice, ne smemo prezreti nekega, na vsakem kulturnem volju veljavnega dejstva. Umeteh vsake nove resnice je namreč odvisen prvič od splošnega svetovnega nazora tiste dobe in drugič od splošno priznanih teorij tiste stroke, iz katere je pognala nova ideja.

To kulturnohistorično dejstvo je poezilo odločilno tudi v razvoj novega boja proti tuberkulozi. Svetovni nazor tedanjega znanstva je bil materializem: v živih in mrtvi prirodi je leta materija nositeljica vseh pojavov, v živih in mrtvi prirodi delujejo isti fizikalni in kemični zakoni. Tudi človeško telo s možgani in živci vred obstaja iz iste materije in tudi življenje vodi samo ista fizika in kemija. Poseben duh, ki oživlja telo, posebna biološka (vitalna) sila življenja, vse tako nemoderne, neznanstvene misli so same laži in zadnji ostanki srednjeveškega vraževernega svetovnega nazora. Tako je materializem s hladno brezobzirnostjo in absolutno brezdušnostjo zagospodoval v

vseh znanstvenih strokah polpreteklega časa. V medicini rasebej ga je poglobil in do skrajnosti dogmatiziral, temeljni nazor o bistvu in nastojih bolezni sploh, novi razkor celularne, solidarne patologije, kakor je bil zamisljen v premisljenem nesporeju s storo, dotlej vladajočo humoralno patologijo humor — tekočina, sok) nemški patolog Rudolf Virchow (1821—1902). Znanstvena medicina se je izpremenila v centralno trdnjavo materializma in vzvišeno, humanu zvanje zdravnika se je izpreverjalo in ponižalo do pojma fanatičnega, asocialnega in kruhoborskega materialista.

Bistvo in nastoj bolezni so si zdravniki že od grških, Hipokratovih časov, skazali vsi srednji vek do najnovejših dobe razlagali po humoralni patologiji: štirje glavni sokovi se prelivajo po telesu, kri, sluz, rumeni in črni žolč. Zdravje obstoji v tem, da so ti sokovi v pravilnem razmerju mešani (evkrazia), bolezen nastopi tedaj, če se harmonija sokov poruši s tem (dyskrazia), da se kateri sokov pokvari ali pa pri meša v preveliki ali preveliki množini. Nasprotno predstavlja celularna, solidarna patologija (Virchow) sedež bolezni v trde (solidne) dele telesa, v celice in odreke izpremembi telesnih tkovin bistveni pomen bolezni: vsaka bolezen znači samo izpremembo oblike in strukture celice ali organa, sestavljenca iz celic. Zato pa je vsaka bolezen strogo lokalna, na gotov del telesa omejen proces, nikoli ni izpremenjeno

celo telo, nikoli ne oboli celo telo.

Ob novih naukih materializma in celularne patologije so zdravniki navdušeni kar zavirskali in odvalilo se jim je najtežje breme — tuberkuloza. Preprosta logika: če predstavljajo bolezen le izpremembo v gotovem, omejenem delu telesa, kaj je lažje, nego izločiti človeka s tem, da mu radikalno izrežemo bolni del ali bolno tvorbo? Tudi tuberkulni bacili so celice, trda telesa, obolenje povzročijo samo tako, da se naselijo v gotovem, strogo omejenem, trdem in celularnem delu telesa, a nikoli v tekočih sokovih, ki bi z njimi preplavili celo telo. Tuberkuloza znači samo lokalno infekcijo gotovega dela in treba je samo, ta bolni del kakor vsako drugo bilo v zdravem radikalno izrezati, — in človek ozdravi popolnoma in za vedno. Tuberkuloza je kirurškična bolezen in edino zdravlilo je kirurgov brezobzirni nož, ki jo radikalno izreže iz sicer zdravega telesa.

Tako je moderna kirurgija zmagovalno prodrla tudi na polju tuberkuloze in začela se je doba težkih, dolgotrajnih in — dragih operacij, doba nuznih obratov (Verstümmelung). Množice tuberkuloznih bolnikov so kirurga kar oblegale, kirurg je komaj zmagoval naporno delo, njegov nož je divjal od tutra do večera, pomagala sta mu dleto in žaga pri izsekanju tuberkuloznih kosti in sklepov. Nemški kirurg Bardenheuer je reseciral pri koksiti (tuberkuloza kolčnega sklepa) polovico medenice. Mej občinstvom in zdravniki

Bolgarsko pismo.

V Sofiji, začetkom marca. Proces proti ministru Radoslavu se polagoma bliža svojemu koncu. Zaslusni so bili že vsi obtoženci, kolikor jih je prišlo k razpravi, kakor tudi vse glavne priče, to so generali in drugi visoki dostojanstveniki. Sedaj se zaslišujejo razni štabni oficirji, ki so imeli kot samostojni komandanti vpogled v vojne dogodke. Med temi sta bila tudi zaslišana sedaj vpkovana generala Lukov in Čarakčiev. Njihovo pričevanje je zanimivo v toliko, ker kaže v bengalični luči postopanje Nemcev med vojno s svojimi bolgarskimi zavezniki. General Lukov je med drugimi izpovedal: Odnosaji med nami in Nemci niso bili nikdar prijateljski. To nerazpoloženje se je polagoma razvilo v odkrito mržnjo, zlasti ko so nam Nemci sistematično nasilno jemali vagoni, ki so bili natovoreni z živili in namenjeni za bolgarsko vojsko. To se je opetovano zgodilo tudi pri mojem oddelku, da to prepričam sem ukazal, da so te vagoni neprestano stražili naši vojniki z nasajenimi bajonetami. Nekoč so avstrijski motorji celo bombardirali našo obalo. Najgorantnejši med vsemi nemškimi vojaškimi dostojanstveniki, ki so bili nameščeni v Bolgariji, je bil vojaški ataše von Masow, ki je bil neprestano v konfliktu z bolgarskimi oblastmi. Moja si je celo domišljala, da lahko ukazuje naši vrhovni komandi. Nekoč je poslal brzojavni ukaz vrhovnemu armadnemu poveljstvu, da naj Bolgari brez odlašanja izročijo Nemcem premovalnik Pernik. Ta brzojavka je vzbudila v bolgarskih vojaških krogih vihar ogorčenja in vrhovna komanda je na to zahtovo kratko odgovorila: »Zmotili ste se v adresi.«

General Čarakčiev je izpovedal med drugimi: »Z Nemci smo se zapletli v konflikt že v trenutku, ko smo ž njimi prvič prišli v stik.

Nemci so nastopali silno ošabno in surovo. Plenili so živila in postopali s prebivalstvom z vso okrutnostjo. Ko smo se pritoževali radi postopanja nemške vojske, je poveljstvo armade vedno odgovarjalo, da je treba navesti konkretne slučaje in imena krivcev. Čim pa smo navedli imena, so Nemci izjavili, da so dotični krivci že zdavnaj odšli na francosko fronto. V resnici pa so ostali na mestu in so bili samo premeščeni k sosednjemu oddelku. Vse naše pritožbe niso čisto isto izdale. Nemški oficirji so javno povdarjali, da se Nemci pokore samo nožu in svinčenki in nikomur drugemu. V Dobrudži, kjer so se vršile operacije s pruskimi in bolgarskimi četami istočasno, je prišlo opetovano med Bolgari in Nemci do krvavih spopadov. V Dobrudži je operirala 3 bolgarska armada. Nemci so se obvezali, da bodo to armado vzdrževali in hranili sami ter plačevali tudi oficirje. Svojih danih obljub se seveda niso držali: ne samo, da bolgarskim vojakom niso dali živil, marveč so celo plenili po bolgarskih vaseh in odvažali v Nemčijo vse, kar jim je prišlo pod roko. Bolgarske oficirje so plačevali z bankovci, ki so jih dali tiskati v Rumuniji, in zato imeli prav nobene vrednosti. Niso se ni čudili, da je bilo razpoloženje med bolgarskimi vojniki tako, da bi raje udarili na Nemce, kakor pa na Srbe in Francoze. Vohče so se Nemci vedli kakor absolutni gospodari in postopali z bolgarskim prebivalstvom kakor s svojimi sužnji in hlapci.«

Slično sodbo, kakor generala Lukov in Čarakčiev, so izrekli tudi

drugi svedoki. Zato so tudi Nemci, dasi so bili v vojni zavezniki Bolgarov, bili osovraženi, kakor katerikoli drugi narod. Zato se v širokih narodnih slojih čudijo, ako slišijo, da obstoje v Jugoslaviji zlasti na Hrvatskem stranke, ki odkrito kažejo svojo željo, da bi zopet zavladal v deželi Nemec. Ako bi vsaj toliko spoznali Nemce, kot so jih spoznali Bolgari kot — nota bene — svoje »zaveznike«, bi si pač nikdar ne želeli priti pod nemški larem.

Kakor je znano, je v Bolgariji uvedena delavna dolžnost. Vsak državljan v določeni starosti je dolžan, da dela dva do tri tedne brezplačno za državo. Ta delavna dolžnost je bila uzakonjena pred par leti in se je izkazala kot nadvse koristna institucija. Številne nove zgradbe, nove in popravljene ceste, pričrda, da je bila ideja o splošni delavni dolžnosti zelo srečna. Prvi poziv »trudovakove«, kakor imenujejo Bolgari te javne delavce, bo letos poklican na delo 25. t. m. Število tega prvega poziva bo znašalo okrog 32.000 mož. Drugi poziv nastopi svojo službo 1. aprila in bo štel 13.000 mož. Tretji poziv bo pozvan na delo 10. aprila. Vsi ti »trudovaki« dobe od države obleko, hrano in stanovanje za čas svoje službe. Obleko delajo krojači, ki so vpoklicani na delo. Ti krojači imajo svojo delavnico v Šumenu. V tej delavnici se vsak dan izgotavlja 600 oblek. Obleka za one, ki so podvrženi delavni dolžnosti, bo izgotovljena do 15. aprila. Nato pa začne šumska delavnica krojiti uniforme za armado, policijo in finančno stražo.

Te delavne armade, ki se nahajajo pod poveljstvom glavne direkcije »na podležašite na trudova povlaste«, grade razna državna poslopja, šole, bolnice, železnice, ceste, regulirajo vode, sekajo drva za državne urade in javne bolnice, delajo nohta na gore, jih markirajo, grade planske koče itd, skratka delajo vse, česar bi država v današnjih razmerah ne zmogla, ker bi ji to ne dovoľeval državni budget. Plodovi tega sistematičnega dela so vidni povsodi. Bolgarska, ki je v vojni hudo trpela, si je v zadnjih letih prav zaradi uvedbe delavne dolžnosti izdatno opomogla, a delavna dolžnost je imela tudi dobre posledice na — denarnem trgu. Ne motimo se, ako trdimo, da je prav delavna dolžnost preprečila, da kurz bolgarskega leva ni padel tako, kakor se je pričakovalo ob polomu. Tuji, ki prihajajo v Bolgarijo se ne morejo dovoli načuditi, da se je vladi posrečilo izvesti ta zakon, ki ga prebivalstvo sprva ni pozdravljalo posebno simpatično. No, sedaj se je narod že privadil. Sprva je bilo mnogo godrnjanja in zabavljanja, sedaj je to zabavljanje utihnilo, ker vidi vsakdo blagodejne in koristne posledice tega zakona. Danes so Bolgari na svojo delavno dolžnost že prav ponosni in čisto naglašajo, da se bodo v tem pogledu morale od njih učiti in jih posnemati tudi druge države, ako se bodo hotele gospodarsko dvigniti in si zagotoviti zdrav gospodarski razvoj.

Kakor znano, so se vršile 19. februarja po vsej Bolgarski občinske volitve. Dasi smo že v marcu, vendar še danes nimamo točnih podatkov o izidu teh volitev. Vlada g. Stamboliskera je s sigurnostjo računala, da si bo v teh volitvah izvojevala sijajno zmago. V tem pričakovanju pa se je zaračunala. Iz podatkov, ki jih je izdalo ministrstvo notranjih del, je razvidno, da nima vlada v občinah niti absolutne večine.

molče, nekako sramežljivo prečrtali iz svojega programa. Kirurški enemu-glost in resignacija je dosegla svoj vrhunec lani zasketom je opela, ki je predstojnik prve nemške kirurške klinike, prvi nemški kirurg prof. dr. August Bier na 45. skupni Nemške družbe za kirurgijo, zboruščem v Berlinu od 30. marca do 2. aprila 1921, javno savrgel kirurško terapijo tuberkuloze in se odločno, programatično postavil na celo konservativne terapije, torej tiste metode, koja preizkuša izkličiti tuberkulozo — brez operacije. Zdravniški materializem in celularna patologija sta doživela popolen, malo časten poraz! Zmagala je stara struja zdravniških idealistov, priznavajočih dušni energiji, živim biološkim (vitalnim) močem v telesu prve mesto po starem načelu, a brez nihilističnega pretiravanja: Natura sanat, medicus curat! Zdravje samo priroda, zdravnik je samo nje pomočnik, strežaj, ki ima skrbeti za najboljše, higienične pogoje, ceveda samo kritično misleč in znanstveno izobražen zdravnik, ki s bistro logiko zasleduje tajnatveno metodo prirode in jo podpiral. Samo dober filozof mora biti dober zdravnik! Zato ni slučajno, da je prevzel hač prof. dr. A. Bier vodstvo konservativne terapije, — ker je bil prof. dr. A. Bier najboljši nemški medicinski filozof in reformator medicine. O njegovih osebi izpogovorih malo več v posebnem članku in poljudni razpravi »Konstitucija in tuberkuloza«.

Tudi opozicija, v kateri so združene vse meščanske neagrarne stranke, zase nima absolutne večine. Ako pa prištevamo k opoziciji tudi komuniste, ki so dobili pri volitvah bliz 100 tisoč glasov, se nahaja vlada v manjšini. Ker pa je popolnoma izključeno, da bi mogla meščanska opozicija kooperirati s komunisti, se zaenkrat zemljedeljski vladi še ni treba bati. Seveda pa so občinske volitve simpatične za volitve v narodno sobranje. Iz izida občinskih volitev se lahko sklepa s precejšnjo verjetnostjo tudi na rezultat bodočih parlamentarnih volitev. Ako se razmere do tega časa ne spremenijo in ako bodo združene opozicijske stranke nastopale z isto agiliteto, kakor pri občinskih izborih, lahko računamo, da v bodočem narodnem sobranju zemljedelci ne bodo imeli več večine. A kaj potem? Ako prevzamejo vlado zopet meščanske stranke, se bodo takoj pojavila med njimi notranja nesoglasja, ki bodo imela za posledico, da se ne bo mogla nobena takšna vlada držati deli časa na krnilu.

Bolgari prav radi naglašajo, da je sedanj kralj Boris vzgojen v strogo narodnem duhu, da je takorekoč kri njihove krvi. Toda poznavalci

Justifikacija Aliagića.

— Zagreb, 8. marca. (Izv.) V razpravni dvorani zagreškega sodnega stola je bil večer ob 9.20 do polne razglašen morilcu ministra Draškovića, mizarskemu pomočniku Aliji Aliagiću sklep stola sedmorice kot kasacijskega sodišča, glasom katerega je bila njegova ničnostna pritožba proti smrtni obsodbi prve instance zavrnjena in je bil dalje tudi prečitan sklep ministrskega sveta, ki je v izvrševanju kraljevske oblasti odbil prošnjo za pomiloščenje. Oba sklepa je obsojenec prečital predsednik senata dr. Aleksander Vajić. Aliagić je vzel sklep mirno na znanje.

Vso noč je na smrt obsojeni Aliagić prebil popolnoma mirno, veselo in v razgovoru s svojim bratom, nekaterimi rojaki in branitelji drlem Politeom. Ob 10. zveč. se je opustil od svojega branitelja. Nadalje je veselo kramljial s svojo družbo, pripovedoval jim je razne doživljaje s fronte. Zelo pomirjen je bil, ko mu je branitelj omenil, da človek mirno umrje. Z rojaki se je pozovarjal tudi o muslimanski kulturi, o komunizmu in o smrti.

Danes točno dve minuti pred 6. jutraj so se odprla vrata letniške celice in v njo je vstopil 66 let stari krvnik Seyfried, rodom Dunajčan, ki je nameščen kot krvnik v Sarajevu. Ogovoril samo nemško. Kakor se je izjavil novinarjem, je tekono svoje dolgoletne službe lastnoročno izvršil 30 justifikacij, pod njegovim vodstvom pa je bilo izvršenih 180. Po prevratu je izvršil doslej samo tri justifikacije, ne pa 80, kakor se je prvotno poročalo.

Ko je krvnik stopil v celico, je Aliagić poskočil, a ostal takoj popolnoma miren. Krvnik ga je pozval, naj mu sledi. Brez okov in nevezan je stopal v spremstvu štirih straž po stopnicah na dvorišče sodne palače

razmer na bolgarskem dvoru zatrujejo, da prevladuje v kraljevski rodbini še vedno »nemški duh in tudi nemški jezik. Kneгинja Evdokija in Nadežda, ki sta se vrnili od svojega očeta v Nemčijo na Bolgarsko in živi sedaj pri svojem bratu, občujeta med sabo in z bratom večinoma nemški. A tudi kralj Boris prav rad očitno kaže svoje simpatije do Nemcev in Avstrijcev. Zadnja leta je prišlo v Sofijo mnogo tujih zlasti francoskih in angleških publicistov. Le malokomu izmed njih se je posrečilo priti v stike z dvornimi krogi. Pretekli teden pa je prišel v Sofijo korespondent »Neue Freie Presse« z Dunaja Roth. Ta mož na je brez vsakih težkoč dobil dostop na dvor in kralj Boris ga je sprejel celo v posebni avdienci. To bi ne bilo na sebi nič posebnega, ali da je ta avdiencia trajala več kakor eno uro, je vzbudilo splošno pozornost, ki se je spremenila v presenečenje, ko se je izvečelo, da je kralj odlikoval nemškega žurnalista celo z redom za državljanske zasluge IV. vrste, kateri red se podeljuje navadno samo bolgarskim državljanom. Roth se je takoj na to odpeljal na Dunaj, kakor zatrujejo, — posebni misiji. Kakšne zasluge si je pridobil ta nemški novinar za Bolgarsko?

na Zrinjevcu, kjer so bila na sredi postavljena vešala in sicer dva metra visok drog s poševnim drogom in železno kljuko. Na dvorišču je bila postavljena v kareju ena četa 4. orožniške brigade, navzgor je bil sodni dvor v popolni črni in okoli sto meščanov.

Aliagić je hladno in trdno stopal na sredo kareja. Predsednik senata dr. Aleksander Vajić mu je še enkrat prečital sodbo z dne 26. oktobra 1921, s katero se obsoja radi umora na smrt z obesenjem. Predsednikov glas je močno odmeval po dvorišču. Po prečitani sodbi je predsednik dr. Vajić pozval krvnika, da izvrši svoj posel z besedami: »Krvniče! Neka se izvrši pravda!«

V tem momentu je pristopil Aliagić k predsedniku in mu dejal: »Gospod predsednik, ali se lahko oprostim?« Predsednik: »Lahko, lahko!« Obsojenec: »Hotel bi se z Vami oprostiti!« Predsednik je postal radi teh besed nekoliko iznenaden, ker si ni predstavljial, da bi človek pred smrtjo izrazil tako željo. Slednič mu je dejal: »Prosim kako?« Aliagić: »Jaz Vam oproščam!« Predsednik: »I jaz Vam oproščam!« Aliagić zopet ponovi: »I ja Vam oproščam, gospodine predsedniče!«

V tem trenutku 6.4 je pristopil krvnik k Aliagiću in ga odvedel pod vešala. Aliagić je mirno stal, ni izustil niti besedice, krvnik mu je zadržnil vrat in ob 6.11 je javil predsedniku v nemškem jeziku: »Herr President, bitte, das Urteil ist vollzogen!« Sodna zdravnik sta ob 6.19 konstatirala, da je Aliagić tekom nekaj minut umrl. Ob 7.30 so njegovo truplo v posebnem vozu odpeljali na pokopališče ter je položili v mrtvašnico. Danes ob somraku ga po muslimanskem obredu pokopale. Aliagić je na dvorišču še govoril: »Oprostite mi! Jaz Vam oproščam!«

Politične vesti.

— Predsednik Masaryk o razmerju med Češkoslovaško republiko in Madžarsko. Sotrudnik madžarskega lista »Jevč« je imel s prezidentom Masarykom pogovor o razmerju med Češkoslovaško republiko in Madžarsko. Masaryk je izjavil: Razmerje nikakor ni zadovoljivo, čeprav mi želimo, da bi se razvilo bolj prijateljsko. Prišli smo nekakaj pokajanja gospodarskega in političnega značaja ter upamo, da kakor smo z vsemi ostalimi sosednimi državami prišli do dogovorov, da dosežemo tak dogovor tudi z Madžarsko. Seveda ne bo to za nas lahko, kajti na Madžarskem so neprestano agitira proti naši državi, ki je ustanovljena na temelju mirovnihih pogodb. Jaz se trudim, da bi pomagal k stvaritvi mirnega in prijateljskega sosednega življenja in bom to zavedno tudi storil vedno vse, kar je mogoče, toda Madžari se morajo predvsem postaviti na tla določenih mirovnihih dogovorov. Glede madžarske manjšine na Slovaškem je rekel prezident: Manjšine varujejo že mirovne pogodbe. Jaz na mislim, da se ne more z vsako manjšino pavšalno postopati, ker ima vsaka svojo lastno strukturo, pa stopniti svoje izobrazbe in svojega zgradovinskega razvoja. Nočemo pa iznaroditi nobeno narodnost. Tudi ne vidim tega, da bi se madžarska manjšina zatirala v nacionalnem oziru. Madžari imajo svoje šole, sodnike, svoja madžarska učiteljska. Radi tega se ne more govoriti o glačanju madžarske manjšine. Razumem pa mentaliteto Madžarov, kajti v časih stare Madžarske so bili oni v dešeli edini gospodujoči narod. Slovaki niso imeli svojih šol in ves režim je stremil po madžarizaciji. Desetletja so stali Madžari nad drugimi zatiranimi manjšinami, ki so se na vse načine

oslabilev onih srednjeevropskih in balkanskih držav, ki se upirajo pogreznitvi v slovanskem morju. Italija bo mogla računati s solidarnostjo onih držav, katerih interesi so identični z italijanskimi. Izvajanja budimpeštanskega lista niso nobena odkritja. Mala antanta je pravčasno opazila italijansko prizadevanje za vstvaritev protislovanskega bloka v srednji Evropi. Češkoslovaška se je popolnoma oddaljila od Italije, kakor tudi Rumunija in Poljska. Danes stoji proti Italiji kompaktna mala antanta in ne več samo Jugoslavija. Ponovno in s težkimi žrtvami smo dokazali Italiji našo miroljubnost in našo dobro voljo. Toda Italija ne zahteva našega prijateljstva, ampak naše podjarmljenja. Noben še tako mal narod ni nikdar prostovoljno žrtvoval svoje svobode in neodvisnosti. Jugoslavija si je težko izvojevala svojo neodvisnost ter jo bo znala braniti tudi v bodoče. Italija je storila vse, da nam škoduje in nas poniža. Pogajanja so brez pomena, ker Italija nikdar ne izpolni svojih dolžnosti. Mogoče bomo kmalu, na vsak način prej nego bo vseč Italiji, dovolj močni, da bomo prisili Italijo k spoštovanju naših pravic. Takrat se bomo z Italijo pogajali, toda ne tako kakor v Rapallu. Takrat bo Italija drugače izpolnjevala svoje obveznosti. Takrat se bo vrnil mir tudi na Reko, ako je med tem popolnoma ne uničijo fašisti. Zveza narodov gotovo ne bo rešila Reke pred njenim poginom.

— Albanija hoče zopet Wieda? Rimski listi poročajo iz Valone, da je Wiedova kandidatura za albanski prestol uspešnejša nego Bonapartova. Wied je izjavil, da je pripravljen na takojšnjo vrnitev, ako to želijo Albanci.

— Politična kriza na Angleškem. Vodja angleških delavcev Thomas je imel v Birkenheadu govor o političnem položaju. Med drugim je izjavil, da bo sedanja politična kriza neposredno povzročila splošne volitve. Thomas je govoril proti razrednemu boju. Vsaka razredna politika bi škodovala stranki, ki hoče stopiti v vlado. — Nadalje poročajo iz Londona, da je Lloyd George izgubil mnogo upliva v poslanski zbornici. Konservativci mu ne bodo nikdar odpustili neodvisnosti Egipta. V parlamentarnih krogih govorijo, da bo Lloyd George v prihodnji seji zahteval zaupnico.

— Sestanek med Poincarejem in novim italijanskim ministrom. Prihodnje dni se sestane Poincare in de Facta ob francosko-italijanski meji v svrhu razgovora o italijansko-francoskih odnosih z ozirom na konferenco v Genovi.

— Odnosaji med Nemčijo in sovjetsko Rusijo. V Berlinu izhaja službeno glasilo ruske sovjetske vlade »Novi mir«, ki je te dni poudaril, da je sovjetska Rusija pripravljena dovoliti Nemčiji tranzit v Perzijo.

— Facta predsednik genovske konference. Rimska agencija Argo poroča, da bo min. predsednik Facta vodil italijansko delegacijo na genovski konferenci. Konferenca se udeležijo tudi zunanji minister Schanzer, finančni minister Bertone in zakladni minister Peano.

— Poincarejev razgovor z novim italijanskim zunanjim ministrom. Iz Pariza poročajo, da je prišel novi italijanski zunanji minister Schanzer na željo francoske vlade v Pariz, kjer so se sestal s Poincarejem. Razgovor se je vršil v zunanjem ministertvu. Francosko časopisje poroča, da ni mogel podati Schanzer nobenih določitih izjav, ker še ni položil prisige in ker še ni govoril z drugimi ministri nove vlade. Poincare je v polurnem razgovoru poročal o uspehihih sestanka v Boulogne, Anglija in Francija menita, da bo imela genovska konferenca uspeh le na podlagi urejenega programa in le tadaj, ako bo Italija nastopila složno s svojimi zavezniki. Schanzer je izjavil uredniku »Matinee«: Dekler nisem oficijelno minister, ne morem podati precizne izjave. Ugotoviti pa moram, da je napačno, ako se govori o moji neprijaznosti ali hladnosti napram Franciji. Zanimam se da bi obe vladi delovali v popolnem sporazumu.

— Lloyd George in genovska konferenca. Londonski poročevalci rimskega »Giornale d'Italia« poročajo, da je Lloyd George dosegel v Boulogne popolen uspeh. Lloyd George prav nič ne skriva svojega zadoščenja in dela na to, da bi genovska konferenca ne bila brezuspešna. Italijanski poslanik v Londonu de Martino je dobil nalog, da informira tozadevnega novega italijanskega zunanjega ministra.

— Poincare obišče papeža. Francoski ministrski predsednik Poincare je v pogovoru z italijanskim zunanjim ministrom Schanzerjem omenil, da ker so se odnosaji med Francijo in sveto stolico v zadnjem času zelo zboljšali in ker živa novi papež Pij XI. na Francoskem velike simpatije, bo on, kadar obišče Rim, posečil tudi Vatikan. Schanzer je na to previdno molčal, potem pa je rekel, da bi se to vprašanje blajšalo, ako bi prišel italijanski ministrski predsednik Facta v Pariz. Nato so italijanski listi kmalu sporočili, da namerava Facta obiskati Poincareja še v tokrem mesecu. Francoski krogi pravijo, da kadar odide Poincare v Rim, poseti na vsak način novega papeža.

— Japonska vojska. Kakor poročajo iz Washingtona, je izjavil japonski vojni minister, da Japonska nikakor ne more znižati svoje vojske.

— Mednarodna proletarska konferenca. Iz Moskve poročajo, da je predlagal Zinovjev ob priliki genovske konference mednarodno proletarsko konferenco v Genovi.

Ljubljanska porota.

— Roparski napad pri Grosupljem. Svoječasno, 13. svečana leta 1919 so štirje našim roparji prišli v samotno hišo Franciške Krivičeve pri Grosupljem. Vse di so se za mizo, dobro jedli in potem z nasiljem odnesli 450 K gotovine in raznih stvari za 990 K. Roparji so prejeli zaslužen plačilo večletno ječo. K temu ropu jih je napeljal in jim pot pokazal drzen vlomilec Ivan Mlakar, ki je bil včeraj, 7. t. m. pred porotnim sodiščem obsojen na tri in pol leta težke ječe. Ivan Mlakar je po ropu pobegnil, v Avstrijo ter je delal v Ljubnem, dokler ga niso pred nekaj meseci izsledili in izročili našemu sodišču.

Mariborska porota.

— Žena kot ubijalka moža. Pod predsedstvom v. s. s. Ravnikarja se je v ponedeljek, 6. t. m. pričelo poveljsko zasodajne mariborske porote. Na obtožni klopi sedi že drugič Antonija Zorjan, viničarka iz Ljutomeru pri Radgoni, obtožena, da je 11. oktobra pr. l. z ušesom motike z udarcem na glavo ubila svojega moža Franceta. Rodbinska drama. Žena se ni čutila srečno v zakonu, nosila je živež k svojemu očetu Hlaviču, kamor je spravila tudi svinjo. Ko je Zorjan prišel na tasto dom po svinjo, so ga vsi domači, tast, tašča in žena napadli. Domača vojska je končala s tem, da je Zorjan z razbito glavo obležal na polju, ne da bi se bili njegovi ljudje brigali za umirajočega. Ko so ga šele tudi ljudje prinesli v tasto hišo, tast ni hotel sprejeti umirajočega ter je ljudem rekel,

naj ga sanose v stran! Prvotno sta bila oba obdolžena uboja, žena in oče. Izgovarjala sta se drug na drugega. Pri zadnji poroti pa je žena prevzela krivdo nase, tako da je zdaj pri tem zasodanju njen oče nastopil proti hčeri kot priča. Kakor marsikaj kaže, se je žena med tem zopet premislila. Njena 10letna rejenka je to pot kot priča tako usodopono izpovedala, da je porotni senat na predlog državnega pravdnika zopet preložil razpravo, da se zaslišijo še razne priče.

Društvene vesti.

— Glavna skupščina »Osrednjega društva geometrov kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani. O priliki glavne skupščine, v nedeljo 12. marca t. l. ob 10. predp. v dvorani magistrata, se vrši v soboto 11. marca ob 8. uri zvečer prijateljski sešatek v srebrni dvorani hotela »Union«. Vabljeni so vsi tovariši, da se tega sestanka polnoštevilno udeležijo. Gostje dobrodošli!

— Podporno društvo Narodne šole v Ljutomeru se najiskrenejše zahvaljuje prirediteljem maskaradnega pohoda in zabave na pustni torek za naklonjenih 1053 K 40 v. Zopet blago delo naših pridnih obrtnikov. Čast!

— Čebelarstva podružnica v Ljubljani. Izredni občni zbor čebelarstva podružnice za Ljubljano in okolico se vrši dne 12. marca 1922 ob pol 11. uri dopoldne v bralni dvorani Jugoslovanske tiskarne, III. nadstropje. Na dnevnem redu je sklepanje o pravilniku glede uporabe dire in financiranja nabave skupnega čebelnika. Ob pol 10.

uri istega dne in na istem kraju vrši se odborova seja.

— Društvo orožniških vpokojencev za Slovenijo in Ljubljani vlnudno in resno opozarja svoje člane na plačilo članarine za leto 1922, ki znaša 3 K na mesec ali 24 K na leto. Tiste člane, ki članarine za leto 1921 še niso poravnali, vlnudno prosimo, da jo nemudoma plačajo. Pri tej priložnosti vabimo vse orožniške vpokojence, ki še niso organizirani, da vsi pristopijo kot člani h društvu, ker s tem koristijo sami sebi in celokupnosti, ker le v združenju je moč. To je sedaj posebno potrebno, ko se regulira pokojnina in obdobje draginjske določi. Predsedstvo.

— Organizisti — glasbeniki! Prvo glavno zborovanje »Društva organizistov in glasbenikov za Slovenijo« se vrši v torek po sv. Jožefu, dne 21. marca 1922. ob pol 9. uri zjutraj v Narodnem domu v Celju. K temu zborovanju je dovoljena polovična vožnja na južni in državni železnicih v Sloveniji v Celje in nazaj. Vsak udeleženec zborovanja se mora pri žel. blaginjah in v vlaku izkazati z društveno člansko legitimacijo, katero imajo že vsi redni člani društva. Na državnih železnicih kupi vsak udeleženec pri vstopni postaji cel vozni listek v Celje, kateri mu bo veljaven tudi za povratno vožnjo. Vozi listek se mora na celjski postaji torej obdržati (ne oddati) s pomočjo članske legitimacije. Na južni železnici pa se z izkazom čl. legitimacije na obe strani kupi polovične vozne karte. Kdor še članske legitimacije nima, naj isto nemudoma pri društvu naroči in prijavi k istemu svoj pristop. Društvo ima svoj sedež v Petrovčah pri Celju.

Darila.

— Zbirka za gladujoče dijake na Oškem. Svota II. izkaza K 14.610.— 3. izkaz: g. dr. Perič K 400, g. dr. Zupane K 400, Delniška tiskarna K 6.000, notar Hudovčnik K 400, Lucien Tesnier K 400, g. dr. Jos. Furlan K 400, g. dr. Globovnik odvetnik v Novem mestu K 400, g. dr. Josip Krevl notar v Litiji K 400. Skupaj K 23.410.—

Upravi našega lista so oddali za: »Jugoslovanske dijake v Pragi«. Gosp. Hanuš Krofita, ravnatelj ljublj. kredit. banke daruje Din. 100.— »Uboho rodno narod. mučenika Kromarja«. St. Jakobsko napredno društvo v Ljubljani daruje Din. 100.— Srčna hvala!

Bednega uradnika — družinskega očeta: Neimenovani daruje Din. 100.— Slepe v zavodu. Stalna družba pri Francelu daruje Din. 13.62.

Slepe (društvo slepih). Stalna družba pri Francelu daruje Din. 13.62. Stradajoče slovenske visokošole v Pragi. Gosp. Gregor Demšar, notar v Mokronogu Din. 100.— in gospod major Martin Colarič daruje mesto venca na krsto umrlega g. inšpektorja Jermana Din. 100.— Skupno Din. 200.—

Jugoslovensko Matiko. Ob priliki zabavnega sestanka članov »Združenih gorenjskih žag« v Lescah se je nabralo Din. 105.—

Mestne uboge v Ljubljani Din. 50.—

Slepe v zavodu Din. 25.—

Slepe (društvo slepih). Din. 25.— daroval g. Ignacij Zargi, trgovec v Ljubljani mesto venca na krsto g. fin. inšpektorja Ivana Jermana. Srčna hvala!

Raznoferosti.

• Poroke na Dunaju. Na pustno nedeljo se je poročilo v dunajskih kato. liški cerkvah 3000 oseb.

• Zastrupljenje bivšega habsburskega nadvojvode. Z Dunaja poročajo, da je bivši nadvojvoda Leopold, sedaj nabiralce inšektorat, obolen na posledičnih krvnega zastrupljenja ter leži v neki dunajski bolnici.

• Dvajset ponudb za krvnika. V Budimpešti se je ponudilo v sedmih dneh dvajset oseb za službo krvnika.

• Življenje na Dunaju. Bela kava v dunajskih kavarnah stane 140, navadna črna kava pa 75 kron. Lasten grob na mestnem pokopališču pa stane 162.000 kron.

• Zastrupljenje župnika z mašnim vinom. Ob priliki papeževe izvolitve je župnik v Avuglionu pri slovenski maši pil zastrupljeno vino ter umrl. Zastrupil ga je nebrž njegov cerkovnik.

• Kakšna cigara je dobra? Češki »Trafikantski vestnik« piše, da svetel pepel ni znak dobre cigare. Najfinejša Havana cigare imajo temen pepel. Ako gori cigara slabo, ni tega kriv tobak, ampak slaba tovarna.

Kaj je Elsalaid — to se zna! Lekarnar Feller — Stulica.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Ivan Podržaj.

Prodajalniški lokal

se odda takoj ali s 1. majem na Poljanski cesti v Ljubljani. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 1611

Biljard

dobro ohranjen, se zelo ceno prodaja. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 1610

Vila na prodaj

v večjem mestu na deželi za K 400.000. 5 sob, kuhinja, jedilna shramba, kopalnica, klet, vodovod, možnost napeljave elektrike. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 1626

Slike z naše rivijere.

Spisal Ivan Podržaj.

Cena 3 dinarje.

Dobiva se v „Narodni knjigarni“ in drugod.

Insertirajte v Slov. Narodu!

Prevozna vročeparna lokomobila

50/60 HP, dalje 25 garnitur kompletnih železnih sestavin za štedilnike 12/21, belih brušenih s pečnico 85/75/100 kg pr. preje. Cena n. a. K 65.000 odda točno F. Langer, Graz, Broekmannsgasse 87. 1630

ZAHVALA.

Za vse iskreno sožalje povodom smrti našega ljubljene soproga ozir. očeta, gospoda

Alberta Feldsteina,

knjižgoveškega mojstra

in za obilno spremitvo k večnemu počitku se vsem najljakreje zahvalujemo. Posebno zahvalo pa še „Zadruzi knjižgovezov“ za obilno spremitvo ter za prekrasni venec.

Rodbina Feldstein.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše ljubljene hčerke, sestre in tete

Marije Pogačnik

Izrekan tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem posrebno pa g. dr. Fajdiču, č. duhovščini, pevcem, sokolskemu pevskemu odseku v Škofji Loki, darovalcem vencev in šopkov in za čestit spremitvo na njeni zadnji poti najiskrenejšo zahvalo.

Škofja Loka - Puštal, dne 6. marca 1922.

Marija Pogačnik, mati.

Prazni sodi

od piva po 50, 100 ali 200 litrov, se kupijo. Ponudbe z množino in ceno pod „Pivo 1622“ na upravo Slovenskega Naroda. 1622

Ljutomersko vino

se prodaja. Vzorce in cene na razpolago. Več v hotelu Slon, soba 70, dne 9. popoldan od 2. do 4. 1635

Tovorni avto

za 3—5 ton, nov ali rabljen, v popolnoma dobrem stanju kupi

„Astra“

dioničarsko društvo, Zagreb, Preradovičeva 2. 1632

Narodni dom t. z. z. o. z. v Kranju ima svoj redni

letni občni zbor

v četrtak, dne 16. t. m. točno ob pol 9. uri zvečer v 3. sobi Peter Mayrjeve gostilne.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Potrjenje letnega računa in razdelitev čistega dobička.
5. Prememba pravil.
6. Volitev načelnika in nadzorstva.
7. Stičajnosti.

K polnoštevilni udeležbi vabi p. n. združnike najvljudneje

načelnstvo.

Šivilja išče službe

najraje v Ljubljani ter opravlja tudi drugo delo. Naslov pove uprava Sloven. Naroda. 1635

Sprejme se učenka

v trgovino z mešanim blagom. Gregor Koželj, Mokronog. 1631

Proda se

dobro ohranjena postelja z mrežo. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 1629

Izvršajem upravljanja ter popravila glasovirjev in harmonijev specialne strokovno, točno in ceno.

Kupim moško kolo

še dobro ohranjeno. Naslov pri upravi Slov. Naroda. 1638

Postelji ali soba se išče.

Ponudbe pod „Muzikalni 26—1627“ na upravo Slov. Naroda. 1627

Stroj za lomljenje kamenja

z mehaničnim pogonom se išče za takoj, bilo da se kupi, bilo v najem. Ponudbe na: Jugoslovanska žumska ind. d. d. Zagreb, poštnište 211. 1464

Oglje

prvovrstno bukovno, suho, za suksivno dobavo 200 vagonov franco meja ali vagon nakladalne postaje. Ponudbe na poštni predal 43, Ljubljana, Glavna pošta. 1612

4000 K nagrade

tistemu, kdor mi preskribo dobro idočo gostilno v najem ali pa jo kupim. Naslov pove u. rav. Slov. Naroda. 1606

Tečaj ruskega jezika

pridei dr. Proobraženski, univ. lektor. Vpisovanje do konca tega tedna na I. dr. gimnaziji, Tomanova ulica 8, pri g. Schottu ob delavn. od 16. do 18.

Dijak

mislja se sprejme na hrano in stanovanje. Klavir na razpolago. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1601

Izurjena prodajalka

z večletnimi, prvovrstnimi izpizicvali 1800 mesta. Ponudbe na upravništvo Sl. Naroda pod šifro „izurjena prodajalka“ 1543 do 1. aprila t. l. 1543

Olje

ameriško, strojno in cilindrično in to vno maso tvrdke Standard Oil Company of New York, ima vedno v zalogi A. Lampret, Ljubljana, Nunska ulica 19. 1111

Iščem primerne službe

govodnega in lovškega činva za n. drž. izpitom. Naslov V. P. pri Franc Fralio, Celje. 1614

Meblovana soba

se odda. Perilo mora imeti svoje. Naslov pri upravi Slov. Naroda. 1613

Mlad trg. pomočnik

ki ima veselje za skladišče, se sprejme v trgovini M. Bordaža, Maribor. Firana in stanovanje v hiši. 1609

Prstno dolensko vino 1919. se toči samo čez ulico liter K 24-

Restavracija Lloyd, Sv. Petra c. 7. Samo toliko časa dokler je zaloga! 1617

Pomoč!

Državni uslužbenec prosi 2000 K posojila; denar se vrne od 1. maja naprej mesečno po 500 K in 50 K obresti. Tudi rad storim kakor uslugo v svojem prostem času. Naslov pove upr. Slov. Nar. 1615

Kdor se želi

hitro in dobro naučiti francoski, italijanski, španski, ali hoče imeti vestnega inštruktorja za gimn. predmete, se naj zgleda pri rodnini Wachjlo, Poljanska cesta 54, II. nadstr. 1623

Va'enec

s potrebno šolsko izobrazbo, zdrav, krepak in kateri ima veselje do trgovine, se sprejme takoj pri Vinko Sovnik, trgovina manufakture in galanterije, Radovičeva, Gorenjsko. 1618

Ugodna prilika:

Proda se vsled preselitve pod ugodnimi pogoji obilno posestvo, obstoječe iz h. h. gospodarskih poslopij, gozdov, vinograde, travnikov, njiv in sadnega vrta; z vsi živili, konji, stroji, vozovi i. t. d., sploh z vsem inventarjem. Hiša stoji tik farne cerkve, v kateri je staropoveljarna trgovina. Reflektira se le na resne kupce. Naslov se izve pri upr. Sl. Nar. 1603

Perfektna šivilja

za otroke se priporoča. Ponudbe pod „Šivilja 1615“ na upr. o Sl. Nar. 1625

Praktikant (inja)

se sprejme. Nastop takoj. Ponudbe na mestno hranilnico, Ormož.

Nove trakove

za pisalne stroje po 50 K komad ima na prodaj Janke Herman, Ljubljana, Cegnarjeva ulica 8. 1624

Abadie

cigaret papir in stročje Glavna z. o. v samoprodaja A. Lampret, Ljubljana, Nunska ul. 19. 1434

HLODE

smrekove, hrastove in bukovne, vsako množino kupuje parna žaga V Seagnotič, Ljubljana za drž. kolodvorom 903

Lesna stroka.

V vseh panogah lesne stroke popolnoma izurjena moč, z znanjem slovenske, nemške ter laške korespondence in na lesnem trgu v Italiji dobro vpeljana žeti promontit svoje doseganje mesto. Ponudbe pod „H. V. 1539“ na upravo Slov. Naroda. 1539

Strojno mizarstvo.

Strojni mizarji, kateri so v stanju, da bi v teku poletja izdelali za večje hiše potrebna okna ter vrata s polnimi medenimi okovi po predloži arhitekta, naj pošljejo svoje ponudbe pod „Beograd 1549“ na upravo Slov. Naroda. 1549

Leča

nova, debeloznata, zelo mehka za kuho, se d. b. pri Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12. — Zahtevajte naš centik vrtnih in poljskih semen. 1616

Išče se gospodična

dobra strojepliska za večje trgovske podjetje. Pogoji je perfektno znanje slovenske, srbohrvaščine, nemščine ter po možnosti francoske ali angleščine. Nastop službe takoj! Ponudbe, opremljene s fotografijo je vnositi na trdiko „Triglav“, Dresden, Zinzen-dorferstrasse 2. 1557

Kapitalisti

Dobro vpeljano

gostilno ali vinotoč v Ljubljani

išče za svoja dobra haložka in ljutomerska vina

„Vinaria“ delniška družba vinogradnikov v Ptaju.

Trgovec

vsestransko izobražen in z večjim kapitalom, želi vstopiti kot kompanjon z aktivno udeležbo v dobro idočo trgovino ali tovarniško podjetje. Ponudbe pod „Trgovec/1619“ do 15. marca na upr. Slovenskega Naroda. 1619

Prevozne lokomobile

Garrett Sons 1893, 18/21/28 HP nasičena para
Garrett Smith 1913, 20/26/30 HP nasičena para
Garrett Smith 1906, 22/26/30 HP nasičena para
zajamčeno obrata zmožne, točno dobavne

F. Langer, Graz, Broekmannsgasse Nr. 87.

„Vinaria“ deln. družba vinogradnikov v Ptaju

priporoča vinskim trgovcem in gostilničarjem svojo bogato zalogo izbranih

haložkih in ljutomerskih vin po ugodnih cenah.

POZOR! Ne zamudite prilike

ter si nabavite obutev, katero Vam nudi v veliki izbiri po še starih ugodnih nihkih cenah, dokler zaloga ne poide.

tvrdka

Ant. Krisper,

Ljubljana, Mestni trg 26.

Istolam se sprejme

šteparica

zgornjih delov.

Za inseratni del odgovoren Valentin Kopitar.